

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/101/2021
Identifikačné číslo spisu:	1211205783
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1211205783.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Petríkovej a členiek senátu Mgr. Renáty Gavalcovej a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobcu BFF Central Europe s. r. o., so sídlom v Bratislave, Mostová 2, IČO: 44 414 315, zastúpeného advokátskou kanceláriou Geško s. r. o., so sídlom v Bratislave, Velehradská 33, IČO: 36 740 101, proti žalovanej Univerzitná nemocnica Bratislava, so sídlom v Bratislave, Pažítková 4, IČO: 31 813 861, o zaplatenie 807.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 18C/55/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. apríla 2020 sp. zn. 14Co/205/2017, v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave z 27. mája 2020, takto

rozhodol:

I. Dovolanie z a m i e t a .

II. Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 08. februára 2017 č. k. 18C/55/2012-492 uložil žalovanej zaplatiť žalobcovi 510.258,38 eur, spolu s úrokom z omeškania 9 % ročne od 16.07.2010 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. Zároveň žalobcovi priznal voči žalovanej náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 26 %.

1.1. Súd prvej inštancie uviedol, že pôvodný žalobca spoločnosť REBLOK a. s., Bratislava sa žalobou doručenou súdu 09. marca 2011 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 510.258,38 eur s príslušenstvom, v priebehu konania podaním doručeným 09. marca 2012 pôvodný žalobca žiadal o pripustenie zmeny petitu a žiadal, aby žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 807.000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 510.258,38 eur od 16.07.2010 do 07.03.2012 a zo sumy 807.000 eur od 08.03.2012 do zaplatenia. V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že pôvodný žalobca na základe kúpnej zmluvy z 02. marca 2010 kúpil od žalovanej do svojho výlučného vlastníctva nehnuteľnosti nachádzajúce sa v Bratislave - kat. úz. D. a to parc. č. 10462/3, parc. č. 10462/19, parc. č. 10462/20, parc. č. 10462/21, parc. č. 10462/22, parc. č.

10462/23 a stavbu súp. č. XXX stojaca na pozemku parc. č. 10462/3 (stavbu bývalej materskej škôlky skladajúcej sa z troch pavilónov A, B a C). Časť kupovanej stavby súp. č. XXX a to konkrétne pavilón B (v nájomnej zmluve označený ako pavilón 2), užíval pôvodný žalobca na základe nájomnej zmluvy z 30. apríla 2002. Časť tejto stavby - pavilón C (v nájomnej zmluve označený ako pavilón 3) užíval pôvodný žalobca na základe nájomnej zmluvy zo 14. februára 2002. So súhlasom žalovanej vykonal pôvodný žalobca v rokoch 2002 až 2009 rozsiahlu rekonštrukciu ním užívaných častí stavby (pavilónu B a pavilónu C). Žalovaná súhlasila so zhodnotením nehnuteľnosti súp. č. XXX formou rekonštrukcie pavilónu B a C, nezaviazala sa však uhradiť pôvodnému žalobcovi náklady investované do svojho majetku. Nájomné zmluvy zanikli 15. júla 2010, kedy sa pôvodný žalobca stal výlučným vlastníkom uvedenej nehnuteľnosti. Zhodnotenie stavby predstavuje sumu 510.258,38 eur. Žalovaná svoj záväzok voči pôvodnému žalobcovi teda to, o čo sa zvýšila hodnota nehnuteľností neuhradila.

1.2. Súd prvej inštancie vo veci prvýkrát rozhodol rozsudkom z 01. marca 2013, č. k. 18C/55/2012-289, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi celú žalovanú sumu, t. j. 807.000 eur spolu s úrokom z omeškania, vrátane trov prvoinštančného konania. Odvolací súd uznesením z 29. mája 2014, č. k. 6Co/445/2013-322 zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z 01. marca 2013, č. k. 18C/55/2012-289 a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom vo svojom zrušujúcom uznesení vychádzal z ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. a uviedol, že súd prvého stupňa nedal jasnú odpoveď, z čoho konkrétne pozostáva suma 807.000 eur.

1.3. K námietkam žalovanej o neplatnosť dodatkov č. 2 k nájomným zmluvám pre rozpor so zákonom č. 278/1993 Z. z. súd prvej inštancie uviedol, že z listinných dôkazov v súdnom spise ako je Odborné usmernenie MZ SR k vykonávaniu správy majetku štátu a nakladaniu s majetkom štátu z 31.07.2003, č. M/4976/2003, vrátane Dodatku č. 1 z 13.11.2003, č. 0478-1/2003-OPP) vyplýva, že na uzavretie, resp. na platnosť predmetných dodatkov bol potrebný písomný súhlas zriaďovateľa žalovaného (MZ SR), ktorý to určil svojím opatrením, konkrétne v bode 1.) Dodatku č. 1 z 13.11.2003, ktorý bol účinný aj k 01.05.2006, podľa ktorého na platnosť dodatku k zmluve o nájme nehnuteľných vecí štátu sa vyžaduje súhlas ministerstva v tých prípadoch, kedy sa dodatkom k zmluve mení alebo dopĺňa predmet zmluvy a mení dĺžka nájmu. Predmetnými Dodatkami č. 2 z 01.05.2006 sa menila (predlžovala) pôvodne dohodnutá dĺžka nájmu o 5 rokov, do r. 2011. Vzhľadom na uvedené je jednoznačné, že v danom prípade písomný súhlas zriaďovateľa žalovanej (MZ SR) bol potrebný. V konaní nebolo preukázané, že MZ SR takýto písomný súhlas udelilo. Preto sú Dodatky č. 2 z 01.05.2006 neplatné pre rozpor s ustanovením § 13 ods. 6 zák. č. 278/1993 Z. z. (§ 39 OZ). Dodatky č. 2 sú neplatné aj pre rozpor s ustanovením § 13 ods. 2 cit. zák., nakoľko ich uzatvoreníu nepredchádzalo osobitné ponukové konanie. Súd prvej inštancie konštatoval, že nájom skončil k 30.04.2007, resp. 28.02.2007, pričom pôvodný žalobca nehnuteľnosti naďalej užíval a so súhlasom žalovanej nehnuteľnosti aj ďalej rekonštruoval a zhodnocoval.

1.4. Súd prvej inštancie posúdil záväzkový vzťah medzi stranami podľa Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), nakoľko ho nebolo možné subsumovať pod § 261 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka, keď vychádzajúc z dohodnutého účelu nájmu (užívanie na účely kancelárie) v oboch nájomných zmluvách o nebytových priestoroch je zrejmé, že záväzkový vzťah medzi stranami sa netýka ani verejných potrieb, ani vlastnej prevádzky žalovaného. Strany si tiež nedohodli, že ich záväzkový vzťah sa bude spravovať Obchodným zákonníkom v zmysle § 262 Obchodného zákonníka. Súd prvej inštancie pre posúdenie začiatku plynutia premľacej doby považoval dátum ukončenia rekonštrukčných prác (nebol podstatný dátum ukončenia nájmu). Rekonštrukčné práce prebiehali v r. 2002 až 2009, pričom kolaudačné rozhodnutie bolo vydané 10.02.2009, dovtedy museli byť rekonštrukčné práce dokončené, a vtedy aj začala plynúť objektívna 3-ročná premľacia doba. Súd prvej inštancie uviedol, že znalecký posudok Ing. Jany Očenášovej, č. 157/2009, ktorým bola určená všeobecná hodnota nehnuteľností po jej zhodnotení, bol vypracovaný 07.10.2009, a najsťôr v tento deň sa mohol pôvodný žalobca dozvedieť výšku bezdôvodného obohatenia, a preto mohla začať plynúť 2-ročná subjektívna premľacia doba. Dvojročná subjektívna premľacia doba uplynula 07.10.2011. Objektívna premľacia doba uplynula 10.02.2012. Žaloba na zaplatenie sumy 510.258,38 eur bola podaná na súd 09.03.2011, teda pred uplynutím objektívnej aj subjektívnej premľacej doby. Zmena žaloby na zaplatenie 807.000 eur bola podaná na súd 09.03.2012, teda po uplynutí objektívnej premľacej doby. Súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ sa aj pôvodný žalobca dozvedel o tom, že bezdôvodné obohatenie by mohlo byť vyššie ako pôvodne žalovaná suma zo znaleckého posudku Žilinskej univerzity z 01.03.2012, je to irelevantné,

pretože zmena žaloby bola podaná na súd až po uplynutí objektívnej premlčacej doby. Zdôraznil, že vo všeobecnosti totiž platí, že objektívnu premlčaciu dobu nemožno prekročiť, hoci by ešte boli podmienky pre plynutie subjektívnej premlčacej doby. Konštatoval, že námietka premlčania, ktorú v konaní vzniesla žalovaná je preto čiastočne dôvodná a to v časti prevyšujúcej pôvodne žalovanú sumu 510.258,38 eur. Priznaná suma je rozdiel medzi sumou 634.707,38 eur a sumou 124.449 eur, preto súd prvej inštancie vo zvyšku žalobu zamietol a to s poukazom na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovanej.

1.5. Keďže sa žalovaná dostala so zaplatením do omeškania, súd priznal žalobcovi podľa § 517 ods. 2 OZ úroky z omeškania, ktorú výšku posúdil v súlade s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. Poukázal na list žalovanej z 15.07.2010, adresovaný Ministerstvu financií SR, z ktorého vyplýva, že pôvodný žalobca si od žalovanej uplatňuje náhradu z titulu technického zhodnotenia objektov prenajatých nehnuteľností vo výške 510.258,38 eur, ktorú žiada zaplatiť najneskôr do 15.07.2010, čím sa dostal dňom 16.07.2010 do omeškania a od tohto dátumu súd priznal žalobcovi úroky z omeškania.

1.6. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 2 CSP. Žalobca bol v konaní úspešný v cca 63 % uplatneného nároku (v tejto časti bola žalovaná neúspešná) a neúspešný v cca 37 % uplatneného nároku (v tejto časti bol žalovaný úspešný). Súd preto trovy konania pomerne rozdelil a priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 26 % (63 % - 37 %).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 28. apríla 2020 sp. zn. 14Co/205/2017 v spojení s opravným uznesením z 27. mája 2020 v napadnutej časti, t. j. v časti, v ktorej súd prvej inštancie vo zvyšku žalobu zamietol, a v časti trov prvoinštančného konania potvrdil a určil, že žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Podľa odvolacieho súdu, súd prvej inštancie postupoval správne, keď posúdenie začiatku plynutia premlčacej doby určil dátumom ukončenia rekonštrukčných prác, a to k vydaniu kolaudačného rozhodnutia 10.02.2009. Správne súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 107 ods. 1, 2 OZ a konštatoval, že ak kolaudačné rozhodnutie (ukončenie rekonštrukčných prác) bolo vydané 10.02.2009, objektívna 3-ročná premlčacia doba tak uplynula 10.02.2012. Po uplynutí objektívnej premlčacej doby sa právo na vydanie bezdôvodne získaného majetkového prospechu premlčí vždy. Totiž plynutie objektívnej premlčacej doby je upravené bez akejkoľvek závislosti na subjektívnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení. Súd prvej inštancie poukázal na znalecký posudok č. 157/2009 Ing. Očenášovej, ktorý bol vypracovaný 07.10.2009 a tak ako to konštatoval súd prvej inštancie, najneskôr v tento deň sa pôvodný žalobca mal možnosť dozvedieť o výške bezdôvodného obohatenia. Subjektívna premlčacia doba preto môže začať plynúť najskôr so začiatkom objektívnej lehoty. Ak rekonštrukčné práce boli dokončené vydaním kolaudačného rozhodnutia 10.02.2009 a pôvodný žalobca sa mohol dozvedieť výšku bezdôvodného obohatenia zo znaleckého posudku Ing. Očenášovej, ktorý bol vypracovaný 07.10.2009, týmto dňom začala plynúť dvojročná subjektívna premlčacia lehota, ktorá uplynula 07.10.2011. Správny je preto záver súdu prvej inštancie, že pôvodná žaloba z 09.03.2011 na zaplatenie sumy 510.258,38 eur bola podaná včas a tento žalovaný nárok nebol premlčaný, na rozdiel od nároku ktorého sa žalobca domáhal zmenou žaloby na zaplatenie 807.000 eur, ktorá bola podaná na súd 09.03.2012, po uplynutí tak objektívnej ale aj subjektívnej lehoty. Navyše pokiaľ sa aj pôvodný žalobca dozvedel o tom, že bezdôvodné obohatenie by mohlo byť vyššie ako pôvodne žalovaná suma, a to zo znaleckého posudku Žilinskej univerzity z 01.03.2012, správne súd prvej inštancie konštatoval, že táto skutočnosť je pre dané konanie irelevantná z dôvodu, že návrh na zmenu žaloby na zaplatenie 807.000 eur bola podaná na súd prvej inštancie 09.03.2012, t. j. po uplynutí objektívnej premlčacej doby, keď objektívna premlčacia doba uplynula 10.02.2012. Ani ďalšia odvolacia námietka žalobcu, že výkon práva žalovanou - zvolená procesná obrana, keď vzniesla námietku premlčania, je v rozpore s dobrými mravmi a ustanovením § 3 ods. 1 OZ, neobstoí.

2.2. Žalovaná bola v odvolacom konaní plne úspešná, a preto odvolací súd vyslovil, že žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške nároku rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením s poukazom na ustanovenie § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. e/, f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

3.1. Dovolateľ má za to, že v predmetnom spore bola vec prejednaná aj na súde prvej inštancie, ako aj

na odvolacom súde sudcami, ktorí sú rozvrhom práce určení na prejednanie občianskoprávných vecí, napriek tomu, že ide o obchodnoprávny spor. Tým došlo k rozhodnutiu veci nezákonným sudcom a teda súd, resp. senát (v odvolacom konaní) bol nesprávne obsadený, čím došlo k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. e/ CSP. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP videl dovolateľ v tom, že žalobca namietal posúdenie veci ako obchodnoprávny spor, a toto posúdenie malo priamy vplyv na rozhodnutie vo veci samej, keďže by sa prejavilo v dĺžke premľacej lehoty, a teda aj vo výsledku sporu. Odvolací súd sa touto otázkou, hoci má kľúčový význam pre rozhodnutie, nezaoberal. Žalobca pritom v odvolaní, ako aj vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej k odvolaniu, namietal nesprávne posúdenie námietky premľania. Ak by totiž súd posúdil vzťah ako obchodnoprávny, premľacia lehota by bola 4-ročná, a teda súd by nemohol právny nárok vyhodnotiť ako premľaný. Taktiež súd bližšie neuviedol, o aký druh bezdôvodného obohatenia ide v tomto spore, a preto nie je možné takto zdôvodnené rozhodnutie ani riadne preskúmať. Nie je teda jasné, či má ísť o majetkový prospech získaný bez právneho dôvodu, z neplatného právneho úkonu, z právneho dôvodu, ktorý odpadol alebo z nepoctivých zdrojov. Ako právne otázky v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP uvádza: a) Sú Dodatky č. 2 z 01.05.2006 k nájomným zmluvám neplatné? b) Je predmetný vzťah obchodnoprávny? c) Ide v predmetnom spore o vydanie bezdôvodného obohatenia? d) Za predpokladu, že žalovaný nárok je bezdôvodným obohatením, ktorý moment je začiatkom plynutia objektívnej premľacej lehoty? e) Ide o uplatnenie námietky premľania v rozpore s dobrými mravmi? f) Ide v predmetnom spore o úmyselné bezdôvodné obohatenie? Na záver dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštancie v časti, v ktorej žalobu zamietol a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, alebo aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby žalovaná bola povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov prvoinštančného konania, odvolacieho konania a dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že námietka nesprávne obsadeného súdu podľa ustanovenia § 420 písm. e/ CSP je dodatočne vykonštruovaný dôvod, ktorý reálne neexistuje. Ide o občianskoprávny vzťah prejednávaný takto súdmi od samého začiatku od podania žaloby. Rozhodovali zákonní sudcovia, rozhodnutia sú zákonné a v žiadnom prípade nejde o vadu zmätočnosti alebo odňatie práva stranám na spravodlivý proces. Zmluvné strany si v nájomných zmluvách zo 14.02.2002 ustanovili, že ich práva a povinnosti, ktoré nie sú upravené v týchto zmluvách sa riadia príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, a toto žalovaná považuje za právny základ zmluvných vzťahov prejednávaných v súdnom spore. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nie je daná, nakoľko nie je preukázané, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K právnym otázkam dovolateľa žalovaná uvádza, že všetky otázky v dovolaní majú odpovede v právoplatných rozsudkoch, platných právnych predpisoch, a preto nejde o dovolacie dôvody prípustnosti dovolania pre tieto právne otázky v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Žalovaná navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol, resp. zamietol a priznal jej náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „najvyšší súd“ alebo ako „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie nie je dôvodné.

6. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. e/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí) ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, pričom podstatu tvorí námietka dovolateľa, že predmetná vec bola nesprávne vedená ako obchodnoprávna a rozhodovali o nej sudcovia, ktorí podľa rozvrhu práce rozhodovali obchodnoprávne spory, čím došlo k porušeniu základného práva dovolateľa byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

7. Dovolateľ namietal, že vec bola prejednaná na súde prvej inštancie, ako aj na odvolacom súde

sudcami, ktorí sú rozvrhom práce určení na prejednanie občianskoprávných vecí, napriek tomu, že ide o obchodnoprávny spor.

8. Zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Táto zásada je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolaní podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy, a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „ad hoc“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie vecí zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV. ÚS 345/09).

9. Pojem zákonného sudcu je definovaný viacerými na seba nadväzujúcimi kritériami, ktoré súčasne tvoria navzájom prepojené garancie reálneho obsahu tohto základného práva.

10. Prvoradým účelom základného práva na zákonného sudcu vyplývajúceho z čl. 48 ods. 1 ústavy je zabrániť tomu, aby súd, ktorý má konkrétnu vec prerokovať a rozhodnúť, bol obsadený spôsobom, ktorý by sa dal označiť za svojvoľný alebo za účelový (k tomu viď napr. II. ÚS 893/2014). Súčasťou základného práva na zákonného sudcu je nepochybne aj zásada pridelovania súdnej agendy a určenia členov senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce.

11. Dovolací súd v tomto smere poukazuje na závery formulované v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. januára 1998 sp. zn. 4 Cdo 1/1998, ktoré bolo publikované ako judikát v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/1999 pod R 99/1999, ktoré rieši totožnú situáciu a právna veta ktorého znie: „Tým, že obchodnú vec na súde vecne a miestne príslušnom prejednali a rozhodli sudcovia, ktorí podľa rozvrhu práce rozhodujú občianskoprávne spory, nebola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. a ani nerozhodoval súd nesprávne obsadený (§ 237 písm. g/ O. s. p.). Z rozdielnosti povahy prejednávaných občianskoprávných a obchodnoprávných vecí nevyplýva rozdielnosť procesných práv účastníkov a možností ich realizácie.“

12. Citovaný záver je pritom plne aplikovateľný aj v rozhodovanej veci, z hľadiska realizácie procesných práv účastníka, procesný postup súdu pri prejednávaní obchodných sporov je koncepčne upravený rovnako ako pri prejednávaní občianskoprávných sporov a tento postup upravujú tie isté ustanovenia Civilného sporového poriadku.

13. So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta existenciu procesnej vady uvedenej v ustanovení § 420 písm. e/ CSP.

14. Dovolateľ poukazoval na to, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné, najmä to, že daná vec sa mala posúdiť ako obchodnoprávny spor a na dĺžku premĺčacej lehoty sa mali aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka; a zároveň nebolo špecifikované, o aký druh bezdôvodného obohatenia ide v tomto spore.

15. V danom prípade žalobca namietal aj vadu zmätočnosti konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi túto procesnú vadu sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného

ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

16.1. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020 a sp. zn. 1 Cdo 213/2019, 2 Cdo 190/2019, 3 Cdo 168/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 6 Cdo 33/2020, 7 Cdo 308/2019, 8 Cdo 152/2018).

17. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

18. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

19. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

20. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

21. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Prvostupňové a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP.

21.1. Odvolací súd sa v odôvodnení vysporiadal so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol, čoho a z akých dôvodov sa žalobca domáhal, čo navrhla žalovaná, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd a rovnako sa riadne vysporiadal so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalobcu. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery ktoré prijal. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že predmetom konania bolo vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré spočívalo v zhodnotení nehnuteľností podľa § 667 ods. 1, veta štvrtá Občianskeho zákonníka. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností podľa § 185 ods. 1 CSP z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil podľa § 191 ods. 1 CSP a na ich základe dospel k správny skutkový a právny záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil podľa § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd zaujal aj závery k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa stotožnil a vysvetlil z čoho jednoznačne vyplynulo to, že súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 107 ods. 1, 2 OZ a konštatoval, že ak kolaudačné rozhodnutie (ukončenie rekonštrukčných prác) bolo vydané 10. februára 2009, objektívna 3-ročná premlčacia doba tak uplynula dňa 10. februára 2012. Po uplynutí objektívnej premlčacej doby sa právo na vydanie bezdôvodne získaného majetkového prospechu premlčí vždy. Totiž plynutie objektívnej premlčacej doby je upravené bez akejkoľvek závislosti na subjektívnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

21.2. V reakcii na dovolacie argumenty žalobcu dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Dovolací súd pripomína, že samotný žalobca nerozporoval vo svojom odvolaní, že v prejednávanej veci ide o obchodnoprávny vzťah, ako aj aplikáciu ustanovení o premlčaní v zmysle Obchodného zákonníka, preto odvolací súd nemal dôvod sa touto v dovolaní uvedenou námietkou vo svojom rozhodnutí zaoberať. Ak potom žalobca uvedenú námietku zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania neuplatnil v odvolacom konaní, hoci mu bola známa v rámci ochrany jeho práv, nemôže ju dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario). Žalobca preto

neopodstatnene namieta, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

22. Vo vzťahu k dovolacej argumentácii žalobcu ohľadne nesprávneho právneho posúdenia veci, nesprávnej právnej interpretácii právnych predpisov, či vyhodnotenia dokazovania, je potrebné si uvedomiť, že prípustnosť dovolania založená na základe § 420 písm. f/ CSP rieši konkrétnu procesnú vadu v konaní, nakoľko dovolacím dôvodom v tomto prípade môže byť len namietanie tejto konkrétnej procesnej vady (§ 431 ods. 1 CSP). Namietanie nesprávneho právneho posúdenia sporu je možné uviesť ako dôvod dovolania len pri dovolaniach prípustných v zmysle § 421 CSP (§ 432 ods. 1 CSP). Ako vyplýva a j z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Dovolací súd v tomto kontexte ďalej uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (porovnaj R 24/2017 a sp. zn. 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/201). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

23. Dovolanie dovolateľa bolo v tejto časti nedôvodné, nakoľko nedošlo k porušeniu práv v zmysle § 420 písm. e/ a f/ CSP. Preto ho dovolací súd v tejto časti s poukazom na ustanovenie § 448 CSP zamietol.

24. Dovolateľ taktiež vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania aj z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

25. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, či je táto otázka riešená dovolacím súdom rozdielne alebo nebola riešená. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie alebo rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd odklonil, riešiace otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo tvrdenie, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešená.

26. Nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP, je konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd riešil nesprávne. Najvyšší súd uvádza tiež to, že pokiaľ dovolateľ namieta nesprávnosť alebo nepodloženosť niektorých skutkových záverov súdov, neprípustne tým predkladá na dovolací prieskum skutkové, nie právne otázky. Dovolací súd je pritom viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

27. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá, že danú právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Predpokladom prípustnosti dovolania je dôsledné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom musí uviesť svoj názor na riešenie tejto právnej otázky (§ 393 ods. 2, 3 CSP). V konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ (porovnaj Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 1382).

28. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

29. Ako právne otázky dovolateľ uviedol: „a) Sú Dodatky č. 2 z 01.05.2006 k nájomným zmluvám neplatné? b) Je predmetný vzťah obchodnoprávny? c) Ide v predmetnom spore o vydanie bezdôvodného obohatenia? d) Za predpokladu, že žalovaný nárok je bezdôvodným obohatením, ktorý moment je začiatkom plynutia objektívnej premlčacej lehoty? e) Ide o uplatnenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi? f) Ide v predmetnom spore o úmyselné bezdôvodné obohatenie?“

30. Z otázok dovolateľa vyplýva, že v prípade otázok a), d), e), ide o otázky skutkové. Dovolateľ preto nesprávne právne posúdenie vecí odôvodňuje spochybnením skutkových zistení, ku ktorým dospeli súdy nižších inštancií. Dovolací súd zdôrazňuje, že v dovolaní nastolená otázka, ktorá má skutkovú (nie právnu) povahu, nemôže byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a nemôže viesť k založeniu prípustnosti dovolania žalobcu v zmysle tohto ustanovenia.

30.1. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 218/2017, 3 Cdo 150/2017, 4 Cdo 7/2018, 4 Cdo 32/2018, 7 Cdo 99/2018).

30.2. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie žalobu vo zvyšku (nad priznanú sumu 510.000 eur) zamietol z dôvodu, že žalobca svoj nárok uplatnil na súde po uplynutí objektívnej 3-ročnej premlčacej doby, keďže žalovaná v konaní pred súdom vznesla kvalifikovanú námietku premlčania.

30.3. Dovolateľ namieta, že odvolací súd v danom spore nesprávne právne posúdil otázku platnosti konkrétneho dodatku č. 2 z 01.05.2006 k nájomným zmluvám, otázku momentu začatia plynutia objektívnej premlčacej doby a otázku, či žalovanou vznesená námietka premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi. Dovolací súd zastáva názor, že posúdenie ne/platnosti konkrétneho dodatku k nájomnej zmluve, ako aj určenie momentu začiatku plynutia premlčacej doby a rovnako posúdenie, či vznesenie námietky premlčania žalovanou v tejto veci nie je v rozpore s dobrými mravmi sú otázkami skutkovými a ich riešenie vychádza zo skutkových zistení zodpovedajúcich tomu-ktorému prípadu. Zodpovedanie týchto otázok je výsledkom vykonaného dokazovania v danom spore. Tým, že dovolateľ sa nestotožňuje so závermi odvolacieho súdu, ktorý odobril postup súdu prvej inštancie, ktorý posúdenie začiatku plynutia objektívnej premlčacej doby určil dátumom ukončenia rekonštrukčných prác, a to k

dátumu vydania kolaudačného rozhodnutia 10.02.2009 (a tak objektívna 3-ročná premlčacia doba uplynula 10.02.2012) v podstate spochybňuje jeho skutkové závery. Rovnako pri posudzovaní, či vznesená námietka premlčania žalovanou je v súlade s dobrými mravmi vyplýva, že súlad vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi treba posudzovať vždy komplexne so zreteľom na konkrétnu situáciu na oboch stranách sporu (nielen osoby vykonávajúcej určité právo, ale aj osoby týmto úkonom dotknutej), s prihliadnutím na všetky rozhodujúce okolnosti a nezávisle od vedomia a vôle (zavinenia) toho, kto právo alebo povinnosť vykonáva. Z tohto hľadiska ide preto o posudzovanie otázok skutkových, vyplývajúcich z vykonaného dokazovania, keď súd vyhodnocuje, ktoré konkrétne preukázané skutkové okolnosti svedčia v prospech záveru o súlade či nesúlade právneho úkonu s dobrými mravmi. Rovnako je to aj pri posudzovaní, ne/platnosti predmetného dodatku č. 2, pri ktorom ide o posudzovanie otázok skutkových, vyplývajúcich z vykonaného dokazovania.

30.4. Uvedené odôvodnenie dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a samotná polemika dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu však nepredstavuje vymedzenie podstatnej právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP. K tomu dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri právnom posúdení veci však rieši právne otázky, nie skutkové, preto nemožno dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu, ktorých riešenie predchádzalo riešeniu právnych otázok. Preto námietky dovolateľa týkajúce sa spochybňovania skutkových zistení a skutkových záverov považuje dovolací súd za neopodstatnené. Navyše, úlohou dovolacieho súdu v rámci dovolacieho konania nie je riešenie skutkových otázok, pretože dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

31. Za relevantné pre prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nemožno považovať ani žalobcom nastolené otázky: b) „Je predmetný vzťah obchodnoprávny?“ c) „Ide v predmetnom spore o vydanie bezdôvodného obohatenia?“ f) „Ide v predmetnom spore o úmyselné bezdôvodné obohatenie?“, ktorých vecnému prejednaniu bránilo nespĺnenie podmienky prípustnosti dovolania z dôvodu, že táto otázka položená dovolaním nebola otázkou, od ktorej by rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo a rovnako, a n i žiadna z o sporových strán potrebu riešenia týchto otázok v konaní neprezentovala.

31.1. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca vo svojom odvolaní zo 14. júla 2017 (č. l. 494 a nasl. spisu) uplatnil odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP a nesprávnosť rozhodnutia mala spočívať v tom, že súd prvej inštancie nedôvodne prihliadol na námietku premlčania vznesenú žalovanou a z tohto dôvodu dospel k nesprávnemu záveru, že na znalecký posudok Ústavu súdneho inžinierstva v Žiline vo veci nie je dôvodné prihliadať. Vyslovil názor, že do času zhotovenia znaleckého posudku nebolo možné stanoviť skutočnú výšku spôsobenej škody, a preto nemohla začať plynúť premlčacia doba. Namietanie premlčania uplatneného nároku žalovanou žalobca kvalifikoval ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, ktorý je priamo porušením ustanovenia § 3 ods. 1 OZ. Ide teda o vymedzenie odvolacieho dôvodu, ktorý je ale odlišný od toho, ktorý bol uplatnený v dovolaní v zmysle § 216 ods. 2 CSP a označený ako „b) Je predmetný vzťah obchodnoprávny? c) Ide v predmetnom spore o vydanie bezdôvodného obohatenia? f) Ide v predmetnom spore o úmyselné bezdôvodné obohatenie?“ Uvedené nepotvrdzuje tvrdenie dovolateľa, že v odvolaní uplatnil totožnú námietku, akou odôvodnil svoje dovolanie. Odvolací súd je v zmysle § 380 CSP viazaný odvolacími dôvodmi, preto nemal príležitosť vyjadriť sa k vyššie uvádzaným otázkam ohľadne platnosti dodatkov, či obchodnoprávneho charakteru vzťahu strán sporu, resp. k otázkam bezdôvodného obohatenia tak, ako ich namietal žalobca v podanom dovolaní. Na základe podaných odvolacích námietok žalobcu odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, že ak kolaudačné rozhodnutie (ukončenie rekonštrukčných prác) bolo vydané 10. februára 2009, objektívna 3-ročná premlčacia doba tak uplynula 10. februára 2012 a po uplynutí tejto objektívnej premlčacej doby sa právo na vydanie bezdôvodne získaného majetkového prospechu premlčí vždy. Správny je preto záver súdu prvej inštancie, že pôvodná žaloba doručená súdu 09. marca 2011 na zaplatenie sumy 510.258,38 eur bola podaná včas a tento žalovaný nárok nebol premlčaný, na rozdiel od nároku ktorého sa žalobca domáhal zmenou žaloby na zaplatenie 807.000 eur, ktorá bola podaná na súd

09. marca 2012, t. j. po uplynutí tak objektívnej, ako aj subjektívnej lehoty.

31.2. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárny nielen z procesného hľadiska - teda že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní (čo znamená, že odvolacie konanie predchádza dovolaciemu konaniu), ale aj z hmotnoprávneho hľadiska, ktoré zohľadňuje skutočnosť, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietol už v rámci riadneho opravného prostriedku, a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania.

31.3. Všeobecne princíp subsidiarity vychádza z toho, že najlepšie postaveným k plneniu úloh sú najnižšie články hierarchie súdov; vyššie články systému zasahujú len vtedy, kedy už prípad nemôže byť riešený na úrovni článku nižšieho. Ide o všeobecný princíp organizácie celej spoločnosti a súdnictva osobitne.

31.4. Z uvedeného teda vyplýva, že dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia je pre prípustnosť dovolania relevantný len vtedy, ak vec nesprávne právne posúdil odvolací súd, alebo ak v odvolaní namietané nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie odvolací súd svojím procesným postupom nenapravil. Ak samotná strana sporu nevyužila svoje právo namietat konkrétnu nesprávnosť v rámci podaného odvolania, nevyužila svoj vplyv na výsledok konania vo vzťahu ku konkrétnej otázke, hoci tak urobiť mohla a mala, predmetná právna otázka sa jej pričinením nestala predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ten nemal možnosť v rámci opravného konania vyhodnotiť jej opodstatnenosť aj vo vzťahu k prípadne existujúcej judikatúre najvyššieho súdu. V tomto prípade rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo na vyriešení predmetnej právnej otázky, a to z dôvodu jej neuplatnenia žalobcom v odvolacom konaní, jej preskúmania sa žalobca nemôže úspešne domáhať, až v dovolacom konaní.

31.5. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy, už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejma), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne). Hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

31.6. V tomto prípade ide totiž o kontradiktórne sporové konanie, v ktorom platí zásada, že práva patria bdelym (vigilantibus iura scripta sunt). Ak potom žalobca uvedenú námietku zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania neuplatnil v odvolacom konaní, hoci mu bola známa v rámci ochrany svojich práv, nemôže ju dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario), lebo inak by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie namiesto rozsudku odvolacieho súdu, ktorý však na to nedostal príležitosť (obdobne 8 Cdo 8/2020).

31.7. Z uvedeného plynie záver, že dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania predovšetkým také námietky, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní. V podstate obdobne postupuje vo svojej činnosti aj ústavný súd, z ktorého judikatúry vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

32. Dovolací súd preto uzatvára, že dovolateľom formulované otázky nepredstavujú vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

33. Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie v danom prípade smeruje

proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie žalobcu v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

34. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že v súlade so zásadou úspechu (§ 255 ods. 1 CSP) žalovanej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím (§ 262 ods. 2 CSP).

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.